

99506 - Erkek çocuklara vasiyet bıraktı, kadınları mahrum etti, bu durumda varisler ne yapması gerekir?

Soru

Dedem vefat etmeden önce sahip olduğu arsa ve binaların paylaşımı için bir vasiyet yazdı, ayrıca şahitleri çağırıp onlara imzalattı. Ancak vasiyette hisselerin neredeyse tamamı erkeklere bıraktı, kadınlara ise sadece bir oda kaldı. Birincisi bu tür vasiyetin hükmü nedir? Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem'in "Mirasçıya vasiyet yoktur" hadisi gereğince bu vasiyet geçersiz değil mi?

İkincisi: kadınlar şer'i haklarını talep ettiklerinde erkekler bunu kesin bir şekilde reddettiler bu durumda ne yapılması gerekir?

Detaylı cevap

Ebu Umame radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: Ben Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem'den şöyle dediğini işittim: "Allah her hak sahibine hakkını vermiştir böylece mirasçıya vasiyet yoktur"[1] bu hadis gereğince mirasçıya vasiyet caiz değildir. Nitekim bu vasiyet ancak mirasçıların onayı ile gerçekleşir. Çünkü Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem şöyle demiştir: "Mirasçıya vasiyet caiz değildir ancak isterlerse olur"[2]

İbn Kudame rahimehullah şöyle dedi: Şayet birisi mirasçısına vasiyet ederse, diğer mirasçılar bunu kabul etmezse geçerli olmaz. Alimler bu konuda ihtilafa düşmüşler; İbn Munzir, İbn Abdul Birr: ilim ehli bu görüştedirler Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem'den gelen rivayetler bunu göstermektedir. Nitekim Ebu Umame radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: Ben Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem'den şöyle dediğini işittim: "Allah her hak sahibine hakkını vermiştir böylece mirasçıya vasiyet yoktur" Şayet mirasçılar bunu geçerli sayarlarsa geçerli olur.[3]

Daimi Fetva kurulunda şöyle geçmektedir: “Vasiyet malın üçte birinden fazla olamaz, mirasçıya geçerli olmaz. Ancak mirasçılar paylarını kabul ederlerse geçerli olur çünkü Rasulullah sallallahu aleyhi vesellem şöyle demiştir:

“Allah her hak sahibine hakkını vermiştir böylece mirasçıya vasiyet yoktur” bu rivayetin sonunda “ancak mirasçılar isterlerse olur” ziyadesi bulunmaktadır.[4] bunun üzerine dedenizin kadınları mahrum ederek erkeklere vasiyet etmesinde büyük bir zulüm vardır. Şüphesiz mal Allah’ın malıdır, insan ise bunda emanetçi konumundadır. Ancak Allah rızasını gözeterek davranması gerekir. Zira yüce Allah mirası bölmüştür ve bu konuda zulümden sakındırmıştır. Miras ayetinde şöyle buyurmuştur: “İşte bu (hükümler) Allah’ın koyduğu sınırlarıdır. Kim Allah’a ve Peygamberine itaat ederse, Allah onu, içinden ırmaklar akan, içinde ebedî kalacakları cennetlere sokar. İşte bu büyük başarıdır. Kim de Allah’a ve Peygamberine isyan eder ve O’nun koyduğu sınırları aşarsa, Allah onu ebedî kalacağı cehennem ateşine sokar. Onun için alçaltıcı bir azap vardır.”[5]

Hayatını zulüm ve masiyetle sonuçlandırandan daha garip kimse yoktur.

Bu konuda varislere vacip olan şey ise bu vasiyeti geçersiz kılmalarıdır. Bu vasiyete dayanarak kadınların hakkına tecavüz etmeleri caiz değildir. Miras paylaşımını Allah’ın emrettiği şekilde yapmaları gerekir. Aksi takdirde mirasçılar da “dede”nin işlediği günaha ortak olurlar, hatta günahları daha büyüktür. Çünkü onlar hakkı sahibinden almış sayılırlar. Allah’tan onları hidayet etmesini ve doğruya iletmesini dileriz.

En iyisini Allah bilir.

[1] Ebu Davud 2870, Tirmizi 2120, Nesai 4641, İbn Mace 2713

[2] Dar Kutni, İbh Hacer Buluğ El Meram da hasen demiştir.

[3] El Muğni 6/58

[4] Ahmed, Ebu Davud, Tirmizi, İbn Mace, Dar Kutni

[5] Nisa13,14